

LOD BILTEN

Jačanje lokalne demokratije/demokracije

august / kolovoz 2015.

***VLASTITI BIZNIS
PUT U BOLJU BUDUĆNOST***

Projekat finansira
Evropska unija

Ministarstvo pravde
Bosne i Hercegovine

Empowered lives.
Resilient nations.

★ Novi projekti fokusirani na samozapošljavanje ★ Igrom i plesom protiv trauma ★ SSP napokon stupio na snagu ★ LOD projekat prezentovan na međunarodnim konferencijama ★ Visoki zvaničnici EU i UN-a u posjeti BiH ★ Edukativne radionice spojile Jelenu i Stevicu ★ Žene sa invaliditetom pomažu nezaposlene ★ Koliko znate o ekonomskoj i monetarnoj uniji?

ČETVRTA FAZA LOD PROJEKTA „OŽIVLJAVA“ LOKALNE ZAJEDNICE

Doboj: Plastenička proizvodnja nada za nezaposlene

Na području grada Doboja veliki je broj nezaposlenih mladih ljudi, koji zbog nerazvijenog tržišta rada nisu u mogućnosti naći zaposlenje. Upravo zbog toga se javila ideja za pokretanje projekta „Obrazovanjem do samozapošljavanja“ kojim se mladima želi skrenuti pažnja na postojanje načina kojim bi mogli riješiti nezaposlenost. Jedan od načina je i iskorištavanje zemljišta koje imaju u posjedu za pokretanje plasteničke proizvodnje povrća.

Kroz projekat, koji realizuje Centar za promociju evropskih vrijednosti „Europlus“, sprovodi se obuka osposobljavanja za plasteničku proizvodnju koja je namijenjena za mlade nezaposlene ljude. Zainteresovanost za obuku su pokazali različiti profili mladih ljudi, od onih koji se već bave plasteničkom proizvodnjom, ali žele svoje znanje usavršiti i podijeliti s drugima, do mladih koji nemaju iskustva u ovom poslu, ali im je želja da se time bave u budućnosti.

Obuku pohađa 24 polaznika, a jedan od njih je i Dragan Marić koji ranije uopće nije imao dodira sa poljoprivredom, ali ga je dugogodišnja nezaposlenost ponukala da se prijavi na obuku.

„Saznanja do kojih sam došao na obuci su mi zapravo pokazala dosta pozitivnih primjera zašto da se opredijelim baš za poljoprivredu i plasteničku proizvodnju. Za mene kao mladog čovjeka, koji nema iskustva u plasteničkoj proizvodnji, ovakva vrsta obuke je od izuzetnog značaja jer sam na ovaj način stekao znanja i vještine koje ću primijeniti u proizvodnji koju planiram uskoro započeti“, riječi su Dragana.

Positivno iskustvo je stekla i Jelena Džigomović, koja se sa poljoprivredom prvi put sreća upravo tokom obuke.

„Ovo su moji prvi koraci u poljoprivredi. Odlučila sam da za početak nabavim mali plastenik u kome primjenjujem ono što sam naučila na obuci. Za sada je to mali plastenik od 60 m², ali imam želju i volju da svoju proizvodnju proširim“, rekla je Jelena.

Za razliku od Jelene i Dragana, dva brata Danijel i Dragan Vasilović udruženim snagama se već neko vrijeme bave plasteničkom proizvodnjom, ali se nadaju da će uz stečena znanja sa obuke dodatno usavršiti proizvodnju.

Obuka je bila prilika i da nešto iskusniji poljoprivrednici podijele ranije stečena iskustva sa onima koji tek namjeravaju pokrenuti proizvodnju, zahvaljujući čemu se među polaznicima stvorila pozitivna atmosfera, koja će ih dodatno motivirati da se okužaju kao samostalni proizvođači.

Ova publikacija urađena je uz pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost projekta Jačanje lokalne demokratije/demokracije IV – LOD IV i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije.

Šamac: Igrom i plesom savladava se trauma izazvana poplavama

Zahvaljujući projektu „Socijalna uključenost ruralnog stanovništva kroz muziku, igru i ples” napravljeni su značajni pomaci na unapređenju kulturno-društvenog života cjelokupne lokalne zajednice, a načinjeni su i značajni pomaci u savladavanju trauma izazvanih prošlogodišnjim poplavama

Opština Šamac se, nažalost, ne može pohvaliti bogatim kulturnim manifestacijama, a jedno od rijetkih udruženja koje radi na promociji kulture jeste Kulturno-umjetničko društvo (KUD) „Posavina” iz Crkvine koje od 2014. godine aktivno djeluje u ovoj lokalnoj zajednici.

Zahvaljujući projektu „Socijalna uključenost ruralnog stanovništva kroz muziku, igru i ples” napravljeni su značajni pomaci na unapređenju kulturno-društvenog života cjelokupne lokalne zajednice.

Cilj projekta je da se ruralnom stanovništvu obezbijedi socijalna uključenost kroz igru, muziku i ples, putem njegovanja kulturne baštine, te podsticanja pozitivnih modela ponašanja i uvažavanja jednakih prava za sve. Projektom će se unaprijediti kvalitet postojećih kulturno-društvenih aktivnosti prvenstveno usmjerenih na djecu i omladinu, te odrasle i širu lokalnu zajednicu.

Organizovane su brojne edukativne radionice kako za djecu, tako i za odrasle. I dok su se mlađi upoznivali sa kulturnim i historijskim vrijednostima i bogatstvima područja u kojem žive, kao i kulturnim i historijskim vrijednostima naroda iz okruženja, te sa igrama i pjesmama koje članovi KUD-a igraju i pjevaju, stariji su imali priliku da pokažu svoju maštu i kreativnost kroz izradu tradicionalnih nošnji, dekorativnih predmeta i ručnih radova.

Djeca nisu krila oduševljenje učešćem u različitim radionicama, a mnogi od njih su izrazili želju da postanu članovi KUD-a nakon okončanja projekta.

„Svidjelo mi se što zajedno igramo kolo u starim nošnjama. Ispočetka nam je bilo smiješno kako izgledamo, ali poslije sam jedva čekala kad ćemo ići ponovo na probu”, kroz osmijeh priča Ema Đorđić, a njena prijateljica Jovana dodaje: „Najviše mi se svidio naš zadnji nastup koji smo imali pred maturantima osnovne škole. Nadam se da ću opet imati priliku obući tradicionalnu nošnju i nastupati pred publikom.”

Projekat je okončan velikim koncertom 30. jula 2015.godine u sportskoj dvorani Osnovne škole Crkvina, kojem su pored članova KUD Posavina, prisustvovali i mali polaznici edukativnih radionica, a tom prilikom upriličena je i prodajna izložba rukotvorina izrađenih na kreativnim radionicama s ciljem prikupljanja sredstava za rad Udruženja.

Doboj: Uzgoj ljekovitog i začinskog bilja kao porodični biznis

Jedan od projekata koji se sprovode na području Doboja je i projekat „Ja znam, ja mogu, ja sam žena!“. Riječ je o projektu u čijem fokusu je obuka o poljoprivrednoj proizvodnji, a koji zajedno realizuju Udruženje Bona Fide iz Teslića i Udruženje Vizija iz Doboja.

U okviru projekta se realizuju dvije obuke o proizvodnji povrća u zatvorenom prostoru i plantažiranju ljekovitog i začinskog bilja, te

obuka iz preduzetništva, odnosno poslovnih vještina. Cilj projekta koji se sprovodi na području tri mjesne zajednice je jačanje preduzetničkih ideja i aktivnosti u ruralnim dijelovima grada Doboja. Ujedno, njime se promoviše i nova poljoprivredna kultura – ljekovito i začinsko bilje koje bi u budućnosti mnogim domaćinstvima moglo biti značajan izvor prihoda.

To je bio i jedan od razloga studijske posjete plantažama ljekovitog i začinskog bilja porodične firme „Prirodno bilje“ u Banjaluci. Tom prilikom učesnice su posjetile plantaže kamilice i pogone za sušenje. Na taj način su se upoznale sa principima i metodama plantažiranja kamilice i drugih ljekovitih biljaka (nana, valerijana i bijeli sljez) čiji je sjemenski rasad obezbjeđen implementacijom projekta, a sjetva u 10 domaćinstava je planirana u periodu od septembra do oktobra 2015. godine. Također, razgovaralo se o

moogućim izazovima u procesu proizvodnje, ali i mogućnostima uspješne proizvodnje i poslovanja.

„Uvijek su me zanimale ljekovite biljke, ali do sada sam o kamilici i drugim sličnim biljkama uglavnom razmišljala samo kao o čajevima koje s vremena na vrijeme kupimo u prodavnicu ili sakupimo u našoj okolini i koristimo po potrebi. Nisam bila upoznata s činjenicom da se ljekovito bilje može uzgajati i da se na taj način može poboljšati kućni budžet“, riječi su Željke Blesić, koja nije krila svoje zadovoljstvo učešćem u projektu.

Njihov domaćin Nedeljko Kusturić, vlasnik firme i ujedno saradnik na projektu, osim stručne podrške, obezbjedio je i otkup proizvedenog ljekovitog i začinskog bilja za sve učesnice koje se odluču za proizvodnju ovih kultura.

Domaljevac-Šamac: Starije osobe dobile brigu kakvu zaslužuju

Općina Domaljevac-Šamac spada u red malih i siromašnih lokalnih zajednica koje imaju ograničene kapacitete za rješavanje osnovnih potreba socijalno ugroženog stanovništva. Posebno su ugrožene starije i iznemogle osobe koje svoja socijalna prava ostvaruju u centru za socijalni rad, koji često nije u mogućnosti odgovoriti na sve njihove potrebe.

Stoga je Udruženje građana „Demokratska Organizacija Napredak“ (UG „DON“) pokrenulo projekat „Čuvajmo tradiciju i pomažimo drugima“ kroz čiju provedbu je osmišljeno formiranje timova obučanih volontera za stalnu brigu o starim i iznemoglim osobama.

Osim profesionalne obuke koja obuhvata osnovna znanja o pomoći drugima, polaznicima je omogućeno da stečena znanja primjene i praktično, pa su formirani timovi koji su u tri mjeseca obilazili i brinuli se o 14 korisnika centra za socijalni rad koji spadaju u kategoriju starih i iznemoglih osoba.

„Nakon što sam uspješno okončala edukacijske radionice iz oblasti medicine rada, fizioterapije, socijalnog rada i politike, dobila sam priliku da zajedno sa kolegicom brinem o tri starije osobe. Teško je riječi opisati koliko je tim osobama značila naša posjeta i pomoć koju su dobijale od nas, a i ja sam se nakon svake posjete osjećala zadovoljnije, pogotovo kad sam počela primjećivati pozitivne promjene kod naših korisnika. Tu posebno mislim na našu baku Anku, koja je prije naših posjeta svakodnevno vrijeme provodila samo sjedeći u svojoj sobici i gledajući TV. Uz nas je baka živnula, postala je veselija, a počela je i sama raditi neke osnovne stvari, a koje je do tada bila zapustila“, ispričala je Mara Tunjić, koja se nada da će joj znanje i iskustvo iz ovog projekta pomoći da uskoro pronađe stalno zaposlenje.

Uz edukaciju za njegovatelje, projektom su predviđene i obuke za izradu suvenira, ukrasa i upotrebni predmeta različitim tehnikama, koje imaju za cilj ekonomsko

osnaživanje nezaposlenih osoba, očuvanje tradicionalnih običaja i promociju turističke ponude lokalne zajednice. Na kraju obuke bit će organizovan sajam na kojem će se predstaviti svi radovi polaznika, što će biti prilika da se sa prednostima neformalnog obrazovanja upoznaju predstavnici javnih institucija, javnih i privatnih preduzeća, malih privatnih biznisa i obrazovnih ustanova.

Maglaj: Sportske rekreacije za sve nacije i generacije

Kroz projekt realizovane su brojne aktivnosti koje su imale edukacijski, zdravstveni i zabavni karakter, što je znatno doprinijelo međunacionalnom pomirenju, boljem položaju djece i mladih u ruralnim, povratničkim sredinama, ali i boljoj turističkoj ponudi općine Maglaj.

Posmatrajući Maglaj danas teško bi iko i pomislio da je prije godinu dana ovaj grad bio potpuno prekriven nabujalom rijekom Bosnom. Zahvaljujući brojnim projektima obnove javnih ustanova i infrastrukturnih objekata koje je sa višemilionskim iznosima podržala i Evropska unija u ovoj općini život se polako normalizuje.

Poboljšanju životnih uvjeta doprinijeli su i različiti projekti koje su putem javnih poziva predložile lokalne OCD, a jedan od njih je i projekat „Sportske rekreacije za sve nacije i generacije“ kojeg su zajedničkim snagama osmislili Planinarsko-skijaško društvo „Smajlovac“ i Sportsko-rekreacijsko društvo „Oaza mira“.

Kroz ovaj projekat realizovane su brojne aktivnosti koje su imale obrazovni, zdravstveni i zabavni karakter, što je znatno doprinijelo međunacionalnom pomirenju, boljem položaju djece i mladih u ruralnim, povratnič-

kim sredinama, ali i boljoj turističkoj ponudi općine Maglaj.

U sklopu projekta realizovana je „Mala škola za mažoretkinje“ u Novom Šeheru u okviru koje je 40 djevojčica pohađalo šestomjesečnu obuku. One su vrlo brzo naučile osnove ovog plesa, a svoje umijeće su predstavile pred učenicima i nastavnicima na Dan škole, te na teniskom turniru „Maglaj Open 2015“.

„Nikada ranije nisam ni čula za mažoretkinje, ali kad sam vidjela plakat u školi odmah sam se upisala. Najsretnija sam bila kada smo nastupale pred našim učenicima, nastavnicima i roditeljima za Dan škole. Svi su nam čestitali, a ja sam od sreće skoro i zaplakala“, rekla je Nađa Bašić iz Novog Šehera.

Teniski turnir „Maglaj Open 2015“ realizovan je kao završnica dvomjesečne obuke „Mala škola tenisa“ koja je također bila dio projekta. Školu tenisa završilo je 36 polaznika od 6 do 17 godina, a kroz projekat su sanirane i velike štete pričinjene prošlogodišnjim poplavama na jedinom teniskom terenu na području općine Maglaj. Također, nabavljene su i nove količine pijeska za obližnji odbojkaški teren kojeg svakodnevno koriste brojni izletnici, ali i učenici novošeherskih i maglajskih škola.

„Volim trenirati tenis, jer se ovdje lijepo družimo, ali i naučimo. Na završnom turniru sam osvojila drugo mjesto i jako sam sretna zbog toga. Sve ovo mi je bilo kao da sanjam“, kazala je Ana Ivešić iz Galovca, sedmogodišnja polaznica škole tenisa.

Projekat „Sportske rekreacije za sve nacije i generacije“ se tu ne završava, pa je planirano da do septembra budu sprovedene brojne aktivnosti, među kojima su „Galovačko prelo“, turniri u malom nogometu i tradicionalnim sportovima, „Rock u prirodi“, te okupljanje planinara iz Planinarskog saveza BiH.

Bijeljina: Djeci s poteškoćama u razvoju vraćena nada u bolje sutra

Po nezvaničnim procjenama, na području grada Bijeljina živi oko 700 djece, do 18 godina starosti, s različitim smetnjama u psihofizičkom razvoju. Osim teške materijalne situacije u kojoj se često nalaze njihove porodice, veliki problem predstavlja i nedostatak organizovanog i stručnog pružanja usluga specifičnih za ovu populaciju, kao što bi bio dnevni centar za djecu sa smetnjama u psihofizičkom razvoju.

Stoga je Udruženje za pomoć mentalno zaostalim licima „Nada“ iz Bijeljine osmislilo

projekat „Bolja nada sa novim znanjem“ čiji je glavni cilj poboljšanje kvaliteta života socijalno osjetljivih grupa stanovništva.

Planirano je da projekat traje 12 mjeseci, a neke od predviđenih aktivnosti već su realizovane. Tako su organizovane radnookupacione radionice za djecu s lakim i umjerenim stepenom mentalne retardacije u svrhu jačanja njihove motorike i koordinacije, razvijanja kreativnosti, jačanja samopouzdanja i osjećaja lične vrijednosti. Zahvaljujući ovim radionicama neka od djece po prvi put su se družili sa vršnjacima koji imaju slične probleme, a rodile su se i prve ljubavi.

Jelena i Stevica su se poznavali od ranije, ali su tek na radionicama shvatili da su njihove emocije snažne i da trebaju biti zajedno. Njihova ljubav je iskrena, ispunjena pažnjom i razumijevanjem za potrebe onog drugog.

„Jelenu sam upoznao u srednjoj školi i već tada su se pojavile simpatije, ali je naš odnos ipak bio samo drugarski. Ove

radionice su doprinijele tome da naše drugarstvo preraste u nešto više. Uvijek zajedno dolazimo na radionice i radujemo se druženju na njima“, kazao je Stevica.

Osim radionica, projektom su planirani izleti izvan Bijeljine, a prva grupa djece sa poteškoćama u razvoju i njihovih roditelja posjetila je u julu Višegrad. Bila je to prilika za opušteniju socijalizaciju djece, izlazak iz užeg socijalnog miljea i upoznavanje sa znamenitostima i drugim krajevima, kao i sticanje novih iskustava.

Projekat se sprovodi u partnerstvu sa Udruženjem za promociju i obrazovanje Roma „Otaharin“ koje će pomoći u organizaciji radionice sa porodicama romske populacije s ciljem edukacije u prepoznavanju ranih znakova teškoća u razvoju djece.

U sklopu projekta je predviđeno organizovanje defektoloških tretmana i logopedskih radionica za djecu, te različita predavanja za njihove roditelje.

Iskustva iz ovog projekta mogla bi pomoći lokalnoj zajednici u kreiranju politike podrške djeci sa posebnim potrebama, te kao podstrek za izgradnju dnevnog centra za djecu sa smetnjama u psihofizičkom razvoju.

Bijeljina: Žene sa invaliditetom svoje vještine prenose drugima

Nezaposlenost velikog broja djevojaka i žena na području Bijeljine podstakla je Udruženje žena sa invaliditetom „Impuls“ da kreira projekat koji će omogućiti formiranje i otvaranje Centra za obuku izrade kućne radinosti PULS. Predviđeno je da formiranje centra omogućiti obuku za 80 žena kako bi, između ostalog, stekle nova znanja i vještine u oblasti proizvodnje odjevnih i ukrasnih proizvoda od vune, odjevnih i ukrasnih platnenih proizvoda i ručnih radova iglom.

Ovo udruženje već duži niz godina potiče žene sa invaliditetom na radno osposobljavanje, što je rezultiralo izgrađenim vještinama u oblasti rukotvorina koje su kasnije putem izložbi i sajмова predstavili javnosti. Zahvaljujući tome članice udruženja su stekle vrhunske vještine koje kroz projekat „PULS“ žele prenijeti nezaposlenim i socijalno ugroženim ženama. Posebnost ovog projekta leži u činjenici da su edukatori u centru žene sa invaliditetom koje i same spadaju u ugroženu kategoriju stanovništva.

Neke od obuka su već okončane, a sam projekat je izazvao veliko interesovanje ne samo kod žena koje su nezaposlene ili socijalno ugrožene, već i kod onih koje su željele naučiti plesti, tkati, heklati i sl.

„Još kao djevojku su me interesovali ženski radovi, ali nikad nisam imala dovoljno

vremena za to. Ova obuka mi je omogućila da popunim slobodno vrijeme, steknem prijatelje i najvažnije, da povratim vjeru u sebe“, kazala je Cvijeta Vojaković koja je u 52. godini života ostala bez posla. Kako sama zaključuje obuke u centru su je „vratile u život“.

„Sav taj osjećaj gorčine koji vas izjeda kad ste bez posla, bez primanja, bez prijatelja počeo je da se lagano stišava u meni. Mislim da sam naučila mnogo više od samog tkanja.“

Nakon završetka obuke planirana je izložba oko 30 radova koje su načinile polaznice obuke, a najuspješnijim bit će dodijeljeni i certifikati o završetku jasno naznačene vrste obuke.

Maglaj: Vlastiti biznis - karta za sigurnu budućnost

U okviru projekta „Jačanje lokalne demokratije/demokracije IV – LOD IV“ u januaru 2015. godine su potpisani mikro-kapitalni ugovori sa organizacijama civilnog društva za provedbu aktivnosti na teritoriji općine Maglaj. Među odabranim se našao i projekat „Vlastiti biznis - karta za sigurnu budućnost!“, koji je osmislilo Udruženje mladih „Centar MAG“.

Projekat okuplja učenike završnih razreda srednjih tehničkih i stručnih škola „Mješovite srednje škole“ Maglaj i učenike četvrtih razreda Gimnazije „Edhem Mulabdić“ Maglaj, s ciljem jačanja svijesti i vještina mladih ljudi za odgovorno djelovanje i ispunjenja vlastitih potencijala kroz samozapošljavanje. Projekat je realizovan u nekoliko faza i već na početku njegove provedbe učenici završnih razreda stručnih škola iskazali su veliku zainteresovanost za ovu projektnu ideju,

tako što su zajedno sa svojim nastavnicima u školskim radionicama izradili promotivne štandove. Učešćem u izradi štandova učenici su pokazali visok stepen angažiranosti i spremnosti za prezentaciju usvojenih znanja, vještina i kreativnosti tokom obrazovanja.

Primarni segment projekta su bile edukacije koje su zamišljene tako da učenicima približe moguće načine bavljenja samostalnim biznisom, odnosno načine kojima mogu osigurati svoju budućnost i nakon završetka obrazovanja. Prvu edukaciju je uspješno završilo 263 učenika i dvije odrasle osobe koje već imaju plan pokrenuti vlastiti biznis na području općine Maglaj.

Svoje impresije o edukaciji je iznio i Nedžad Kepić, maturant u „Mješovitoj srednjoj školi“ Maglaj.

„Planiram nastaviti tradicionalni porodični biznis, a u tome mi je projekat ‘Vlastiti biznis-karta za sigurnu budućnost!’ uveliko pomogao na više načina, te me još više učvrstio u toj mojoj odluci. Volio bih kada bi i drugi maturanti imali priliku da potraže svoju budućnost u vlastitom biznisu, a ne da se oslanjaju na to da ih neke druge osobe zaposle i riješe njihovu životnu egzistenciju“, rekao je Nedžad.

Drugi ciklus predavanja je nosio naziv „Biznis planovi za mlade poduzetnike - Start Up“ i upoznao je učenike sa osnovama za izradu biznis planova i projektnim finansiranjem, dok je za završni dio projekta odabran ciklus edukacije pod nazivom „E-business - Know how, iskustva i perspektive!“ u kojem su učenicima objašnjene prednosti i načini korištenja interneta u poslovne svrhe.

Polaznici edukacijskih ciklusa su izrazili zadovoljstvo stečenim novim znanjima koja će dodatno poboljšati njihove vještine, ali će im pružiti i samopouzdanje koje će im pomoći da odlučnije i samostalnije kreiraju vlastitu budućnost.

RJEČNIK EU POJMOVA

Erasmus Program - (EUROPEAN COMMUNITY ACTION SCHEME FOR THE MOBILITY OF UNIVERSITY STUDENTS)

Kako bi se unaprijedila kvaliteta evropskog visokog obrazovanja i međukulturnog razumijevanja kroz saradnju Evropske unije i trećih zemalja, Zajednica za mobilnost studenata i naučnih radnika u oblasti visokog obrazovanja kreirala je program Erasmus Mundus.

Program Erasmus Mundus nastao je na osnovu uspjeha programa Erasmus koji je pokrenut 1987. godine s ciljem podsticanja mobilnosti među studentima i naučnim radnicima evropskih univerziteta i koji je od 2007. godine dio Programa cjeloživotnog učenja. Od 2014. godine pokrenut je program Erasmus Plus, a našoj zemlji je omogućeno djelomično učešće u programu.

EKONOMSKA I MONETARNA UNIJA (ECONOMIC AND MONETARY UNION-EMU)

Mada je ideja o ekonomskoj i monetarnoj uniji (EMU) začetka 1969. godine, prvi konkretni koraci za njeno kreiranje načinjeni su 20 godina kasnije, kada je Evropsko vijeće iz Hanovera osnovalo odbor za proučavanje EMU-a na čelu s Jacquesom Delorsom, tadašnjim predsjednikom Evropske komisije. Tada je načinjen tzv. Delorsov izvještaj koji je predvidio uvođenje EMU-a u tri faze:

- Prva faza (1990. – 1993.) – slobodno kretanje kapitala među državama članicama,
- Druga faza (1994. – 1998.) – približavanje ekonomskih i monetarnih politika država članica, uspostavljanje – Evropske centralne banke (ECB),
- Treća faza (1999.) – postupno uvođenje eura kao jedinstvene valute država članica i provedba zajedničke monetarne politike pod okriljem ESB-a.

Euro kao jedinstvenu valutu 1. januara 1999. prihvatilo je 11 država članica Evropske unije, kojim se nakon zadovoljavanja kriterija konvergencije 2001. godine pridružila i Grčka. Novčanice i kovanice eura uvedene su u opticaj 1. januara 2002. Euro nisu uvele tri stare države članice: Velika Britanija, Danska i Švedska. Učešće u EMU-u i prihvatanje eura kao jedinstvene valute obavezno je za sve nove države članice.

VISOKI ZVANIČNICI EU I UN U POSJETI BIH

★ Sultanoglu: Prirodne nesreće ne možemo izbjeći, ali gubitke možemo!

U sklopu trodnevne posjete pomoćnica generalnog sekretara Ujedinjenih nacija održala sastanke sa državnim, entitetskim i općinskim zvaničnicima i razgovarala o globalnoj razvojnoj agendi i položaju BiH, a susrela se još i sa predstavnicima asocijacije „EDUS: Edukacija za sve” koja je aktivna na polju obrazovanja djece sa autizmom

Delegacija EU, koju su još činili i Michela Matuella, šefica Odjeljenja BiH pri DG NEAR, i Renzo Daviddi, zamjenik šefa Delegacije EU u BiH, obišla je i druge lokacije u opštini Šamac kojima je pružena pomoć kroz EU Program za oporavak od poplava. Osim javnih ustanova i infrastrukture, u općini Šamac za obnovu je kroz pomoć EU predviđeno i 364 privatne kuće, od čega je više od 140 kuća već završeno, čime je omogućen povratak za više od 500 ljudi. U službenoj posjeti BiH je u maju 2015. godine boravila Cihan Sultanoglu, pomoćnica generalnog sekretara Ujedinjenih nacija i Regionalna direktorica UNDP-a za Evropu i Zajednicu nezavisnih država (RBEC).

U sklopu trodnevne posjete Sultanoglu je održala niz sastanaka sa državnim, entitetskim i općinskim zvaničnicima i razgovarala o globalnoj razvojnoj agendi i položaju BiH, te je prisustvovala konferenciji „Dvanaest mjeseci poslije kiše: Stečena iskustva,

pogled u budućnost”, u organizaciji Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine i Ujedinjenih nacija (UN).

„Nije slučajnost što sam ovdje na prvu godišnjicu katastrofalnih poplava koje su zahvatile BiH i druge zemlje regije. Ujedinjene nacije, s drugim partnerima, rade na pružanju pomoći ovoj zemlji i ljudima kako bi ponovo stali na noge nakon prirodne nesreće

i izgradili vlastitu otpornost na katastrofe u budućnosti. Iako prirodne nesreće ne možemo izbjeći, možemo izbjeći gubitak ljudskih života i infrastrukture. To možemo postići saradnjom s partnerima i na regionalnom nivou”, kazala je Sultanoglu tom prilikom.

Konferencija je organizovana kako bi se sumirali rezultati dosadašnjih aktivnosti oporavka od prošlogodišnjih poplava i razmotrile ključne lekcije koje su vezane za odgovor na krizu i oporavak. Sultanoglu je, također, boravila u Maglaju i Doboju gdje

je posjetila niz javnih ustanova, uključujući škole i domove zdravlja, koji su obnovljeni nakon poplava 2014. godine.

Pomoćnica generalnog sekretara Ujedinjenih nacija susrela se još i sa predstavnicima asocijacije „EDUS: Edukacija za sve” koja je aktivna na polju obrazovanja djece sa autizmom. Rad ove asocijacije je podržan i kroz više faza LOD projekta pa tako i kroz četvrtu fazu. Zahvaljujući do sada ulozenim sredstvima omogućeni su dnevni tretmani za više od 250 djece sa autizmom, a više od 180 roditelja koja imaju djecu sa autizmom edukovani su kako da rade sa svojom djecom i aktivno doprinesu njihovom progresu.

Šamac: Rezultati finansijske pomoći EU vidljivi na terenu

konstruisani vodovodni i sanitarni sistemi.

„Posjetio sam Šamac neposredno nakon prošlogodišnjih poplava i zadivljujuće je vidjeti kako se grad oporavio od šteta izazvanih poplavama. EU Program za oporavak od poplava je u značajnoj mjeri doprinio procesu oporavka u Šamcu i drago mi je vidjeti da su rezultati naše značajne finansijske pomoći vidljivi. Međutim, ostaje da se uradi još mnogo posla, a mi ćemo nastaviti da pružamo podršku Šamcu i drugim sredinama u BiH koje su pogođene prošlogodišnjim poplavama”, istakao je, prilikom otvaranja Doma zdravlja, Jean-Eric Paquet.

„Zahvaljujući pomoći EU uspjeli smo da ponovo krenemo s pružanjem usluga svim našim korisnicima. Naši građani sada mogu da očekuju zdraviju budućnost sa odgovarajućim zdravstvenim uslugama koje će se pružati u obnovljenom objektu Doma zdravlja”, rekao je Dragan Ilinčić, direktor Doma zdravlja Šamac.

Šamac je bio teško pogođen poplavama u maju 2014, a većina javnih institucija i veliki broj kuća u ovoj opštini pretrpjela je ogromne štete. Kroz EU Program za oporavak od poplava Evropska unija je u ovoj opštini uložila više od tri miliona eura čime je finansirana obnova pet javnih institucija, među kojima je i Dom zdravlja. Pored toga, zahvaljujući četvrtoj fazi LOD projekta za normalizaciju života u ovoj opštini implementirano je nekoliko projekata čija vrijednost iznosi skoro 115.000 KM.

Otvorenje obnovljenog Doma zdravlja, koje je upriličeno 28. aprila, bio je jedan od

povoda posjete zvaničnika EU Šamcu, čiju delegaciju je predvodio Jean-Eric Paquet, direktor za Zapadni Balkan pri Generalnom direktoratu Evropske komisije za susjedstvo i pregovore o proširenju (DG NEAR).

Domu zdravlja Šamac, koji ima 17 700 registrovanih korisnika, je za manje od godinu dana vraćen stari sjaj, a zahvaljujući investiciji većoj od 250 hiljada eura, koja je obezbijedena putem EU Programa za oporavak od poplava, izgrađena je nova kotlovnica i urađen novi sistem grijanja, postavljen je novi pod, zamijenjena stolarija, renovirani su zidovi i fasada, te su re-

Na Skupštini SOG FBiH posebna pažnja posvećena LOD metodologiji

Uspješna saradnja sa entitetskim savezima općina/opština i gradova, koja je uspostavljena još u prvoj fazi, nastavljena je kroz različite vidove saradnje i tokom četvrte faze LOD projekta.

Početkom juna je u Neumu održana 8. Skupština Saveza općina i gradova FBiH (SOG FBiH) na kojoj je učestvovao i Samir Omerefenić, projektni menadžer LOD projekta. Tom prilikom predstavljeni su dosadašnji rezultati projekta čiju je realizaciju aktivno podržao i SOG FBiH, a poseban akcent je stavljen na LOD metodologiju koja se pokazala vrlo djelotvornom u ostvarivanju bolje saradnje između JLS i OCD.

Naglašeno je kako LOD metodologija nije dokument isključivo rezervisan za lokalne zajednice koje učestvuju u LOD projektu, već je riječ o konceptu koji je prikladan za sve JLS koje žele unaprijediti svoj rad i poboljšati saradnju sa predstavnicima civilnog društva.

Uspješno okončani PCM treninzi za jedinice lokalne samouprave

Obuke namijenjene službenicima JLS čine vrlo bitnu komponentu LOD projekta. U četvrtoj fazi projekta su učestvovala po

tri predstavnika iz svake JLS, a koji u opisu svog radnog mjesta imaju saradnju sa OCD.

S ciljem da se uspostave bolji odnosi između lokalnih vlasti i civilnog društva, polaznici obuke su prošli kroz pet nastavnih modula u vezi sa upravljanjem projektnim ciklusom – od planiranja, pisanja i realizacije, do monitoringa i evaluacije projektnih prijedloga.

Posljednji modul posvećen je LOD metodologiji, kroz koji predstavnici JLS uče o transparentnim načinima dodjeljivanja budžetskih sredstava OCD. Tokom proteklih mjeseci

ci održani su PCM treninzi u dvije različite grupe, a nakon savladanih pet modula obuke, polaznicima su dodijeljeni certifikati.

Prvu grupu su sačinjavali polaznici iz Bijeljine, Brčkog, Doboja, Domaljevca-Šamca, Maglaja, Šamca i Žepča, dok su u drugoj bili predstavnici Berkovića, Cazina, Kotor Varoši, Nevesinja, Novog Sarajeva, Šekovića, i Visokog. Na posljednjem modulu o LOD metodologiji predstavnicima JLS-a pridružili su se i predstavnici Saveza općina i gradova Federacije BiH i Saveza opština i gradova Republike Srpske, partnerskih organizacija koje još od prethodnih faza učestvuju u provedbi LOD projekta.

Ovime su JLS dobile obučene usposlenike koji će u narednom periodu biti glavni kreatori jednostavnije komunikacije i uspješnije saradnje između lokalnih vlasti i OCD.

LOD na međunarodnim konferencijama

Predstavnici LOD projekta su prisustvovali forumu „EUROSFAT 2015“ koji se održao 29.05.2015. u Parlamentarnoj palači u Bukureštu. Riječ je o debatnom forumu koji se već treću godinu održava u Rumuniji i na jednom mjestu okuplja političare, predstavnike civilnog društva, poslovne ljude, stručnjake i građane kako bi kroz debate raspravljali o aktuelnim društveno-političkim temama u vezi sa vanjskom politikom EU-a.

Tako su ove godine Samir Omerefendić, projektni menadžer LOD-a, i Sanja Bokun, koordinator za grantove i operacije, učestvovali u diskusiji na temu doprinosa Evropske unije državnim reformama na Zapadnom Balkanu. Bila je to prilika i za predstavljanje dosadašnjih rezultata LOD projekta i koristi koje od njegove realizacije imaju JLS i OCD.

Poseban akcent je stavljen na četvrtu fazu LOD projekta zahvaljujući kojoj su se posljedice velikih poplava iz 2014. godine ublažile, a velikom broju građana poplavljenih područja omogućio normalan život. Učesnici foruma iz drugih zemalja su izrazili zadovoljstvo postignutim rezultatima projekta, te su mnogi pokazali interes za mogućnost realizacije sličnog projekta i u svojim državama.

LOD projekat je predstavljen i na regionalnoj konferenciji „Monitoring smjernica EU za podršku civilnom društvu u zemljama u proširenju“ koja je, u Beogradu od 28. do 30. aprila, okupila oko 100 učesnika iz Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Albanije, Kosova¹ i Turske. Glavna tema razgovora bili su uslovi koje vlade pomenutih zemalja treba da obezbijede za rad civilnog sektora. Uređenje ove oblasti, kao i poboljšanje mehanizama, kapaciteta, finansija i ljudskih resursa, unaprijeđenje saradnje vlasti i OCD neke su od oblasti koje se nalaze u Smjernicama EU-a, pa su iskustva stečena kroz LOD projekat u BiH bila dragocjena za sve učesnike.

Rezultati LOD-a predstavljeni su i u Grčkoj

na Univerzitetu u Atini 26. juna 2015. godine na Međunarodnoj konferenciji posvećenoj razvoju demokratije i institucionalnih reformi u jugoistočnoj Evropi, a učesnici konferencije su dobili informacije iz prve ruke od Selme Osmanagić-Agović, koordinatorice za razvoj kapaciteta LOD projekta.

Na konferenciji su učestvovali predstavnici parlamentarne skupštine Grčke, profesori međunarodnih univerziteta, predstavnici organizacija civilnog društva i studenti postdiplomskih studija. Konferencija je bila odlična platforma za razmjenu iskustava i znanja o modalitetima saradnje sa OCD u BiH, te su učesnici imali priliku da saznaju više o projektnim aktivnostima, ostvarenim rezultatima, naučenim lekcijama kao i planovima za proširenje LOD intervencije.

1) Napomena: Ova oznaka (Kosovo) ne prejudicira položaj statusa, te je u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1244/99 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju neovisnosti Kosova.

Veliki iskorak ka članstvu u EU SSP uspostavlja blisko partnerstvo između EU i BiH

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) između Evropske unije i Bosne i Hercegovine stupio je na snagu 01. juna, što je vijest koja će sasvim sigurno obilježiti 2015. godinu. Riječ je o sporazumu koji uspostavlja blisko partnerstvo između EU i BiH te produkuje političke, ekonomske i trgovinske veze između dvije strane sporazuma. Ujedno, to će biti glavni okvir koji uređuje odnose između EU i BiH, s ciljem da dodatno pripremi našu zemlju za buduće članstvo u evropskoj porodici.

Iako je BiH SSP potpisala još 2008. godine, tek u aprilu 2015. godine Vijeće EU za opće poslove je donijelo Odluku o zaključivanju Sporazuma. Od prvog dana juna prestala je primjena Privremenog sporazuma, a na snagu je stupio SSP koji našoj zemlji potvrđuje status potencijalnog kandidata za članstvo u Uniji.

Stupanjem na snagu SSP-a, BiH se obavezala na preuzimanje brojnih obaveza iz ovog dokumenta, a jedan od prioritetnih zadataka bit će izrada Programa integrisanja BiH u EU. Taj sveobuhvatni strateški dokument predstavlja plan preuzimanja pravnih akata EU u zakonodavstvo BiH, ali i ispunjavanje drugih obaveza koje proističu iz SSP, te političkih, ekonomskih,

pravnih i administrativnih kriterija pristupanja.

Osim toga, implementacija SSP-a zahtijeva i uspostavu novih zajedničkih tijela koja će činiti predstavnici institucija BiH i EU, a to su Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje i Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje. Putem pomenutih tijela trebao bi se odvijati politički dijalog u cilju uspostavljanja bliskih veza solidarnosti i novih oblika saradnje između strana.

Također, stupanjem na snagu SSP-a BiH ima obavezu da u roku od dvije godine sklopi ugovore o regionalnoj saradnji sa drugim zemljama koje su potpisale SSP, te uspostavi područje slobodne trgovine između BiH i EU.

Očekuje se da stupanje na snagu SSP-a ima direktne i indirektne ekonomske i političke koristi za BiH, jer se njegovim aktiviranjem dokazuje opredjeljenost za integraciju u EU, odnosno postepeno ispunjavanje kriterija za članstvo. Sporazumom se jača pozicija BiH u regionu i svijetu, daju pozitivni signali investitorima i obezbijeduje bolje poštivanje principa pravde, slobode i sigurnost. Posredno, to dovodi do povećanja investicija, zapošljavanja i rasta bruto domaćeg proizvoda.

SSP - Sve što niste znali...

SSP je **prvi politički i ekonomski sporazum** između Bosne i Hercegovine i Evropske unije.

SSP omogućava stvaranje **zone slobodne trgovine** između BiH i EU za industrijske proizvode i većinu poljoprivrednih proizvoda, čime će BiH uspostaviti trgovinske odnose sa najvećim tržištem na svijetu.

Tržište EU otvoreno je za proizvode BiH **bez carine** (osim vina, teletine, šećera i ribe koji podliježu kvotama) pod uslovom da su proizvodi u skladu sa standardima EU.

Potpisivanjem SSP-a, BiH preuzima odgovornost usklađivanja svog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU što znači bolju zaštitu potrošača, jednake mogućnosti za sve ljude, kvalitetnu i sigurnu hranu i druge proizvode, efikasnije javne službe, transparentniju potrošnju novca poreskih obveznika.

Stupanje na snagu SSP-a znači da se BiH smatra vjerodostojnim međunarodnim partnerom EU i njenih zemalja članica – što može **povećati povjerenje investitora**, domaćih i međunarodnih.

SSP povećava mogućnosti za ljude iz BiH da **studiraju u bilo kojoj zemlji EU** pod jednakim uslovima u pogledu priznavanja kvalifikacija i troškova obrazovanja.

SSP donosi **poboljšanje kvaliteta medicinskih usluga**, odnosno mogućnost korištenja Evropske kartice zdravstvenog osiguranja koja pacijentima daje pravo na liječenje po smanjenim troškovima bilo gdje u EU.

SSP kroz brojeve...

3

generacija Evropskih sporazuma o priključenju.

Među **4**

najčešće pomenute riječi u SSP je saradnja.

7

godina je bilo potrebno da SSP stupi na snagu u BiH.

SSP sadrži **10**

poglavlja.

Od potpisivanja SSP-a do punopravnog članstva Hrvatske u EU prošlo je

12

godina.

13

mjeseci su trajali pregovori o SSP-u između BiH i EU.

27

država članica EU potpisalo je SSP sa BiH.

„Stupanje na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju je korak na putu Bosne i Hercegovine ka EU. Politička jasnoća, odlučni potezi i pravo, koordinirano djelovanje institucija na svim nivoima su sada potrebni za razvoj i provedbu reformi. Opipljivi rezultati će biti od temeljne važnosti kada Vijeće bude razmatralo budući zahtjev za članstvo. Ogromna većina građana BiH želi da se njihova zemlja pridruži EU i vodstvo zemlje treba da udvostruči svoj angažman i ispunji očekivanja građana”, rekla je Federica Mogherini, visoka predstavnica za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i potpredsjednica Evropske komisije.

Nakon stupanja na snagu SSP-a, sljedeći korak je podnošenje zahtjeva za članstvo u EU koje je Vijeće ministara BiH najavilo za početak naredne godine.

REKLI SU O LOD-u:

AMRA BABIĆ, načelnica općine Visoko

„Općina Visoko, kao interaktivna i moderna jedinica lokalne samouprave, prepoznala je značaj primjene LOD metodologije u cilju jačanja kapaciteta nevladinog sektora, te efikasnog i transparentnog ulaganja budžetskih sredstava kroz realizaciju projekata koji će generirati veći standard građana i lokalni ekonomski razvoj.

Izražavamo zadovoljstvo i zahvalnost UNDP-u što su prepoznali iskrenost naših namjera kroz razvoj demokratije i jačanje civilnog društva, te nas kao partnera uključili u projekat LOD IV. Sigurni smo da ćemo na taj način ostvariti sinergijske efekte uložених sredstava, te implementirati najbolje projekte od kojih će građani općine Visoko imati stvarnu korist.“

MARIO JURKIĆ, načelnik općine Domaljevac-Šamac

„Tijekom dosadašnje suradnje je prema LOD IV metodologiji na području općine Domaljevac-Šamac realiziran jedan projekt te su još dva u fazi implementacije. Projekti su usmjereni na revitalizaciju uništenih stambenih jedinica uzrokovanih svibanjskim poplavama 2014. godine te na uključenost stanovništva u aktivnosti koje doprinose razvoju našeg područja.

Uspjeli smo animirati nevladin sektor da se aktivnije uključi u aktivnosti koje doprinose prosperitetu lokalne zajednice što je rezultiralo projektnim prijedlozima i aktivnostima koje se odvijaju u skladu s postavljenim ciljevima. Uspjeli smo motivirati OCD da specijaliziraju i profesionaliziraju svoje kadrove te da se okrenu rješavanju lokalnih potreba koje doprinose razvoju naše općine.

U budućem razdoblju očekujem nastavak partnerskog odnosa sa UNDP-om na projektu LOD IV koji će doprinijeti daljnjem razvoju općine Domaljevac-Šamac u cilju uspostavljanja boljih odnosa između lokalnih vlasti i OCD-a, te stvaranje financijskog mehanizma za unaprijeđeno pružanje usluga.“

OBREN PETROVIĆ, gradonačelnik Doboja

„Grad Doboje je u projektu LOD još od 2009. godine. Istakao bih izuzetnu saradnju sa UNDP-om koji u našem gradu ima i svoju terensku kancelariju. LOD projektom u našoj lokalnoj zajednici stvaramo uslove za kompetitivan, na projektima zasnovan pristup raspodjeli finansijskih sredstava i na taj način motivišemo OCD da profesionalizuju svoj rad i postanu bolji pružaoci usluga, a u skladu sa Strategijom integrisanog lokalnog razvoja.

Potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju sa UNDP-om, grad Doboje se obavezao da to partnerstvo treba rezultirati, između ostalog, i primjenom LOD metodologije čiji je cilj odabrati najrelevantnije projekte za našu lokalnu zajednicu na najtransparentniji način.

Prošle godine smo odabrali tri projekta, čija implementacija je u toku. Na ovaj način, razvijamo pozitivne odnose sa OCD-om koji kroz ovakve projekte unapređuju vlastite ljudske resurse, a našoj zajednici obezbjeđuju rast i prosperitet prateći razvojne trendove našeg grada.“

Potražite više o LOD projektu

Ukoliko Vas zanimaju dosadašnje aktivnosti u okviru LOD projekta, kao i naše buduće, planirane projektne aktivnosti posjetite našu web stranicu <http://www.ba.undp.org> ili nas potražite na našoj Facebook stranici www.facebook.com/ProjekatLOD. Facebook stranica LOD projekta sadrži informacije o aktivnostima LOD IV projekta, partnerskih jedinica lokalne samouprave, implementiranih projekata, kao i informacije o opštem djelovanju nevladinog sektora i omladinskih organizacija u BiH. Dovoljno je da kliknete "Svidi mi se" (Like) i dobivat ćete aktuelne informacije o projektima i tekućim aktivnostima koje Vas zanimaju. Možete nas pratiti i na Twitteru putem hashtaga #LOD4. Prethodna izdanja LOD biltena možete pronaći i preuzeti na internetskim stranicama www.ngo.ba i www.ba.undp.org.

www.ba.undp.org
www.facebook.com/ProjekatLOD

